

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติ
ตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
THE RELATIONSHIP BETWEEN THE LEADERSHIP OF
ADMINISTRATORS AND GUIDELINE FOR EDUCATIONAL QUALITY
ASSURANCE UNDER SCHOOL OF CHIANGRAI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 2

ครรชิต คุรบา^{*1} ดร.เปี่ยมพร สutinluek² ดร.เชิดศักดิ์ ศุภโสภณ³ และ ผศ.ดร.วีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์⁴
¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, วิทยาลัยเชียงราย
^{2,3,4}อาจารย์ประจำ บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย
^{*}ผู้รับผิดชอบบทความ : kanchit.kr@gmail.com

Kanchit Kroobaa^{*1} Dr.Piemporn Sutinluek² Dr.Cherdsak Supasophon³
and Asst. Prof. Dr.Weeraphan Siririth⁴

¹Student-Master of Education Program in Educational Administration, Chiangrai College

^{2,3,4}Lecturer in Graduate School, Chiangrai College

^{*}Corresponding author: kanchit.kr@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 2) ศึกษาการปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 313 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Person's Product Moment Correlation)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$, S.D.=.20) 2) การปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัด

Received : 11 January 2021

Revised : 17 June 2021

Accepted : 17 June 2021

Online publication date : 30 June 2021

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.79$, $S.D.=.07$) 3) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกในระดับมาก ($r=.77$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา / แนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา

Abstract

The purposes of this descriptive research were: 1) To study on Leadership of Administrators Under School of Chiangrai Primary Educational Service Area Office 2 2) To Guideline For Educational Quality Assurance Under School of Chiangrai Primary Educational Service Area Office 2 3) To find on the Relationship between Leadership of Administrators and Guideline For Educational Quality Assurance Under School of Chiangrai Primary Educational Service Area Office 2. The sample comprised 313 teachers under School of Chiangrai Primary Educational Service Area Office 2. The statistical devices used for data analysis were both descriptive statistics (frequency, percentage, mean, and standard deviation and Pearson product- moment correlation coefficient).

The findings were as follows. 1) The Leadership of Administrators under School of Chiangrai Primary Educational Service Area Office 2 at high level ($\bar{X}=3.99$, $S.D.=.20$) 2) The Guideline For Educational Quality Assurance Under School of Chiangrai Primary Educational Service Area Office 2 at highest level ($\bar{X}=4.79$, $S.D.=.07$). Finally, 3) There was statistically significant positive correlation at high level ($r=.77$) between the Leadership of Administrators and Guideline for Educational Quality Assurance under School of Chiangrai Primary Educational Service Area Office 2 at $p < .01$.

Keywords: The Leadership of Administrators / Guideline for Educational Quality Assurance

บทนำ

สภาพสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิต ทั้งในด้านสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม เทคโนโลยีและอื่น ๆ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลต่อสังคมไทย ทำให้ประเทศไทยต้องเร่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์ความรู้เฉพาะของหน่วยงานในการเร่งพัฒนานักให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง กระทรวงศึกษาธิการ (2552)

ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศในทศวรรษที่สอง โดยมุ่งเน้นพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 6 การประกันคุณภาพการศึกษาได้ระบุไว้ในมาตรา 47 ว่า “กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ” สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐานความสำเร็จของการบริหารการศึกษาขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (เทวา ตั้งวานิชกพงษ์ และ วัลลภา อาริรัตน์, 2556)

ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องมียุทธศาสตร์ในการจัดการและพฤติกรรมขององค์กร ตลอดจนต้องมีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำ เป็นอย่างดี ต้องรู้ถึงเทคนิค ในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำองค์กรให้ไปสู่ จุดหมายปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ผู้นำที่ดีจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ทางการจัดการศึกษา ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมีแนวทางการพัฒนาโดยส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้และสร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ และในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยมีแนวพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมการเรียนรู้แบบคิวดิวิเคราะหื ทักษะกระบวนการ การนำหลักการไปประยุกต์ใช้ และขยายสู่ การสร้างความรู้เชิงวิจัยและ เพื่อพัฒนาตนเองและสร้างประโยชน์ต่อสังคม นอกจากนี้ จัดระบบการให้บริการข้อมูล สื่อ และนวัตกรรม การเรียนรู้ ผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัลที่ผู้เรียนและผู้ให้บริการทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์ในขณะเดียวกันหากมองในมุมกลับการเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้สร้างโอกาสใหม่ ๆ ที่ส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนมุมมองและทัศนคติ ซึ่งทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้ทั้งเทคนิคในการบริหารจัดการที่ต้องเร่งปรับตัวให้ทันกระแสโลกมีการวางแผนเตรียมความพร้อมรองรับการจัดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการวิธีใหม่ ๆ โดยมีความสามารถในการนำองค์กรใช้เทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนผลลัพธ์ของสถานศึกษาสู่ความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงได้ (เรียงยศ แวดล้อม, 2556) ด้วยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการเข้าไปมีอิทธิพลเหนือการทำงานของกลุ่มภายใต้สถานการณ์และช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานใช้ความพยายามในการทำงานให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา จะเห็นได้ว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำย่อมนำพาสถานศึกษาก้าวไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างแน่นอน (วิโรจน์ สารรัตน์, 2555)

มาตรฐานการศึกษาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง มาตรฐานถูกกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา (สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) มาตรฐานในบริบทนี้จึงเป็นมาตรฐานที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาโดยองค์รวม การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาทำให้เกิดโอกาสที่เท่าเทียมกันในการพัฒนาคุณภาพ เพราะสถานศึกษาทุกแห่งรู้ว่าเป้าหมายการพัฒนาที่แท้จริงอยู่ที่ใด การกำหนดมาตรฐานการศึกษาเป็นการกำหนดความคาดหวังให้ชัดเจนทั้งครู ผู้บริหาร พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา หากไม่มีมาตรฐานสาธารณชนก็จะไม่ทราบว่าสาระสำคัญที่แท้จริงของการจัดการศึกษาอยู่ที่ใดคุณภาพคนที่ขาดต้องการเป็นอย่างไร การจัดการเรียนการสอนปัจจุบันต้องไปในทิศทางใดคุณภาพการจัดการศึกษาแต่ละแห่งมีจุดเด่น จุดควรพัฒนาในเรื่องใดบ้าง เนื่องจากไม่มีเครื่องชี้ วัดเทียบเคียง ทำให้ขาดการรับผิดชอบต่อสาธารณชน (Accountability) การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาทำให้สถานศึกษาต้องถือเป็นความรับผิดชอบที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน คุณภาพครูที่ต้องจัดการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน คุณภาพการบริหารจัดการตลอดจนคุณภาพด้านการจัดการสถานศึกษาให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้การสร้างอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และการมีกิจกรรมโครงการที่ส่งเสริมและตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาลนอกจากนี้มาตรฐานยังเป็นแนวทางให้สาธารณชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้การสนับสนุน ส่งเสริมสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้เพื่อให้คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปตามความคาดหวังของชุมชน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนทั้งหมด 148 โรงเรียนครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 5 อำเภอประกอบไปด้วย อำเภอเวียงป่าเป้า อำเภอแม่สรวย อำเภอแม่ลาว อำเภอป่าแดด และอำเภอพาน ซึ่งสถานศึกษาในสังกัดมีบริบทที่แตกต่างกัน ทั้งที่ตั้งของโรงเรียนและการบริหารงานของโรงเรียน ปัจจุบันสถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเอง มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามบริบทและความต้องการของตนเอง คุณภาพผู้เรียนและคุณภาพในการบริหารจัดการจึงมีความแตกต่างกัน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อันนำไปสู่การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น ประกอบกับได้มีการประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และกระทรวงศึกษาธิการมีการประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561 สำหรับให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานจากการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และด้วยผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ยังมีโรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษาตามรายงานสรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่ 3 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2, 2562)

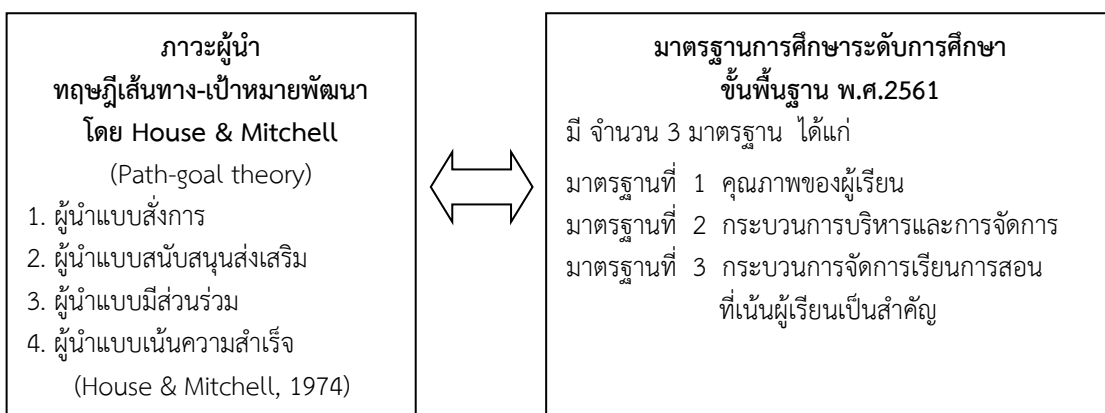
แม้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นกุญแจสำคัญในการนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา แต่ผู้บริหารไม่อาจทำงานทุกอย่างได้อย่างสัมฤทธิ์ผลได้ลำพังเพียงคนเดียว จำเป็นต้องมีทักษะในการโน้มน้าวจิตใจ กระตุ้นจูงใจให้ร่วมงานทุกคนร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเสมอ กระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้อิทธิพลให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลปฏิบัติงานได้สำเร็จตามเป้าหมายภายใต้สถานการณ์ที่กำหนดไว้ เรียกว่าภาวะผู้นำ (leadership) (ธวัชชัย สาครสิทธิศักดิ์, 2555) ผู้วิจัยสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์และเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการ เพื่อส่งผลให้สถานศึกษาได้มีคุณภาพและผ่านเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในทิศทางบวก

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 1,692 คน ในปีการศึกษา 2563

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 313 คน โดยการเปิดตารางสำเร็จของ เครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ของ บุญชม ศรีสะอาด (2560) ด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่ม ดังนี้ 1) แบ่งประชากรออกเป็นชั้นภูมิ โดยใช้โรงเรียนฯ เป็นตัวแปรแบ่งชั้นภูมิ 2) กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิตามสัดส่วน 3) สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยศึกษาเอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามแล้วนำมากำหนดโครงสร้างแบบสอบถามตามประเด็น โดยพิจารณาเนื้อหาให้ครอบคลุมกับกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยศึกษาความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ผลปรากฏว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีค่า IOC เท่ากับ .93 และหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยทดลองใช้กับกลุ่มครูในสถานศึกษาที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างและมีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน วิเคราะห์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) พบว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่า .93 แบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความเที่ยง .88 และแบบสอบถามการปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าความเที่ยง .97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างและรับกลับคืนทางไปรษณีย์ ได้แบบสอบถามกลับคืนที่สมบูรณ์ จำนวน 313 ฉบับคิดเป็น ร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ระดับมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ปรับปรุงจากบุญชม ศรีสะอาด (2560) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง	มีภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาหรือการปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง	มีภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาหรือการปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง	มีภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาหรือการปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง	มีภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาหรือการปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง	มีภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาหรือการปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ตระหนักว่าการพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมการวิจัยมีความสำคัญอย่างยิ่ง จึงได้กำหนดการป้องกันผลกระทบด้านจริยธรรมที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

1. การป้องกันผลกระทบต่อบุคคล โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ต้องระบุชื่อ และนามสกุลในแบบสอบถาม
2. การปกปิดข้อมูลโดยให้แบบสอบถามทุกฉบับบรรจุลงในซองเอกสารสีน้ำตาลที่ผู้วิจัยเตรียมให้เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถใส่แบบสอบถามกลับคืนให้แก่ผู้วิจัยถือเป็นการปกปิดข้อมูลเป็นความลับ และไม่สามารถระบุถึงตัวผู้ตอบแบบสอบถามได้

สรุปผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 70.93) มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 53.99) มีสถานภาพสมรส มากที่สุด (ร้อยละ 51.12) มีตำแหน่งในสถานศึกษา คือ ครูชำนาญการ มากที่สุด (ร้อยละ 24.60) มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มากที่สุด (ร้อยละ 49.84) และมีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 6-10 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 53.67)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วยเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน (n=313)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้นำแบบสั่งการ	3.82	.29	มาก
2. ผู้นำแบบสนับสนุนส่งเสริม	4.03	.35	มาก
3. ผู้นำแบบมีส่วนร่วม	4.10	.44	มาก
4. ผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ	4.02	.22	มาก
รวม	3.99	.20	มาก

จากตารางที่ 1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$, S.D.=.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้นำแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X}=4.10$, S.D.=.44) รองลงมา คือ ผู้นำแบบสนับสนุนส่งเสริม ($\bar{X}=4.03$, S.D.=.35) และผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ ($\bar{X}=4.02$, S.D.=.22) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้นำแบบสั่งการ ($\bar{X}=3.82$, S.D.=.29)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน

มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. คุณภาพของผู้เรียน	4.78	.14	มากที่สุด
2. กระบวนการบริหารและการจัดการ	4.92	.08	มากที่สุด
3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.63	.14	มากที่สุด
รวม	4.79	.07	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า การปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.79$, S.D.=.07) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กระบวนการบริหารและการจัดการ ($\bar{X}=4.92$, S.D.=.08) รองลงมาคือ ด้านคุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X}=4.78$, S.D.=.14)

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ภาวะผู้นำ ของผู้บริหารสถานศึกษา	มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา			
	คุณภาพ ของผู้เรียน	กระบวนการ บริหารและการ จัดการ	กระบวนการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	ภาพรวม
1. ผู้นำแบบสั่งการ	-.40**	-.36**	-.24**	-.41**
2. ผู้นำแบบสนับสนุนส่งเสริม	.70**	.48**	.46**	.71**
3. ผู้นำแบบมีส่วนร่วม	.75**	.59**	.33**	.80**
4. ผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ	.66**	.56**	.52**	.69**
ภาพรวม	.74**	.26**	.35**	.77**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก ($r=.77$) ด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ผู้นำแบบมีส่วนร่วม ($r=.80$) รองลงมาคือ ผู้นำแบบสนับสนุนส่งเสริม ($r=.71$) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำ คือ ผู้นำแบบสั่งการ ($r=-.41$)

สรุปผลจากรายงานผลทางสถิติ พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวก ได้แก่ ผู้นำแบบมีส่วนร่วม ผู้นำแบบสนับสนุนส่งเสริม และผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางลบ ได้แก่ ผู้นำแบบสั่งการ

อภิปรายผล

ผลการวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผู้วิจัยพบประเด็นที่สำคัญนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ผู้นำแบบมีส่วนร่วม ผู้นำแบบสนับสนุนส่งเสริม ผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ และผู้นำแบบสั่งการ ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารงาน มีการปฏิรูปการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นผู้กำหนดชี้ชัดถึงสิ่งที่ให้ครูผู้สอนปฏิบัติ กำหนดเป้าหมาย วางแผนการปฏิบัติงาน กำหนดระเบียบต่าง ๆ ผู้บริหารมีอำนาจการตัดสินใจเพียงผู้เดียว รวมถึงการกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานให้กับครูผู้สอน ผู้บริหารมีวิธีการจูงใจให้ครูผู้สอนร่วมมือกันปฏิบัติงาน การมอบหมายงานให้ครูผู้สอนคำนึงถึงความรู้ความสามารถและความต้องการของครูผู้สอน โดยผู้บริหารให้การยอมรับนับถือและสนับสนุนให้ครูผู้สอนมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ และเน้นการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพสูงโดยเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนแสดงความสามารถอย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสัมมา รณิธย์ (2556) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อการบริหารงานในทุกองค์กร เนื่องจากบุคคลที่เป็นผู้นำองค์กรต้องใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสมในการชักจูงโน้มน้าวผู้อื่นให้ดำเนินการร่วมกัน มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันจนประสบความสำเร็จที่เป็นวัตถุประสงค์ร่วมกันของกลุ่มหรือองค์กรนั้น ๆ สอดคล้องกับภารดี อนันต์นารี (2555) ที่ทำการศึกษาความสำคัญของภาวะผู้นำไว้ว่า การโน้มน้าวชักจูงให้บุคลากรทุ่มเทความรู้ความสามารถให้แก่องค์กร ผู้บังคับบัญชาต้องรู้จักรับฟังความคิดเห็น การประเมินการปฏิบัติงานก็ต้องมีความยุติธรรม และสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ขาดเสียมิได้ก็คือ ผู้บริหารขององค์กรจะมีภาวะผู้นำในตัวผู้บริหารจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความยอมรับ เกิดความศรัทธา และความเชื่อมั่นว่าผู้บริหารไม่เพียงแต่นำองค์การให้อยู่รอดเท่านั้น แต่จะนำความเจริญก้าวหน้าความภาคภูมิใจเกียรติยศชื่อเสียงและความสำเร็จมาสู่องค์กรด้วย

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของปทุมยง แฉ่มทองกลาง (2550) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1-4 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำด้านการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุพิช จุ้ยกลาง (2550) พบว่า ภาวะผู้นำ

ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ภาวะผู้นำแบบมุ่งผลสำเร็จ ภาวะผู้นำแบบสั่งการ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน และภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ขณะที่งานวิจัยของสมหวัง อาลัยญาติ (2551) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรรณ เทพประสิทธิ์ (2555) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบวิถีทาง-เป้าหมายของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำแบบวิถีทาง-เป้าหมายของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของภูมิภัทร สุวรรณศรี (2560) ที่ศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิธเป้าหมายของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิธเป้าหมายของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ด้านคุณภาพของผู้เรียน และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการกำหนดและปฏิบัติตามเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา โดยผู้บริหารดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย มีการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ มีการส่งเสริมและจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดี ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมหวัง อาลัยญาติ (2551) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ 1) มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา 2) มาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ 3) มาตรฐานด้านการเรียนการสอน และ 4) มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของวีระศักดิ์ ถิ่นสี (2557) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า รูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้น มีคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพงานประเมินทั้งด้านการใช้ประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของณภัทรรัตน์ ศรีเจริญ (2559) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการ

ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน สอดคล้องกับเกศรา สิทธิแก้ว (2560) ที่ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกในระดับมาก ด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ผู้นำแบบมีส่วนร่วม รองลงมาคือ ผู้นำแบบสนับสนุนส่งเสริม ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางลบอยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้นำแบบสั่งการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในสภาพปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารงาน มีการปฏิรูปการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดชี้ชัดถึงสิ่งที่ให้ครูปฏิบัติ กำหนดเป้าหมาย วางแผนการปฏิบัติงาน กำหนดระเบียบต่าง ๆ ผู้บริหารมีอำนาจการตัดสินใจเพียงผู้เดียว รวมถึงการกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานให้กับครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิวิมล สุขทนารักษ์ (2554) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของณภัทรารัตน์ ศรีเจริญ (2559) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของเกศรา สิทธิแก้ว (2560) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .78 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรรณา เทพประสิทธิ์ (2555) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบวิถีทางเป้าหมายของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบวิถีทางเป้าหมายของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของสมหวัง อาลัยญาติ (2551) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

สถานศึกษากับผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($r=.57$)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่ควรนำไปปรับปรุง คือ ภาวะผู้นำแบบสั่งการ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย แนวทางในการปฏิบัติงานของโรงเรียน มีการอธิบายหรือแจ้งครูผู้สอนทราบถึงความคาดหวังของโรงเรียน พร้อมทั้งกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูผู้สอนอย่างชัดเจน และให้ความไว้วางใจครูผู้สอนในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน

2. จากผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ควรนำไปปรับปรุงคือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ มีการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

3. จากผลการวิจัย พบว่า ควรมีการปรับปรุงและพัฒนา องค์ประกอบของความสัมพันธระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามแนวทางมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางลบในระดับปานกลาง คือ ภาวะผู้นำแบบสั่งการ ดังนั้น ผู้บริหารควรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากภาวะผู้นำแบบสั่งการให้เป็นภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม โดยผู้บริหารควรมีวิธีการจูงใจให้ครูผู้สอนร่วมมือกันปฏิบัติงาน การมอบหมายงานให้ครูผู้สอนโดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถและความต้องการของครูผู้สอน มีการกระตุ้นให้เกิดการอภิปรายและเสนอแนะในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี สร้างศรัทธา การไว้วางใจ ควบคุมอารมณ์ได้ดีในทุกสถานการณ์ เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล โดยให้การสนับสนุนในการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน จัดหาสื่อจูงใจในการทำงาน รวมทั้งการให้กำลังใจ แสดงออกถึงความเป็นมิตร เปิดโอกาสให้ครูได้เข้าพบเพื่อปรึกษาหารือเรื่องงาน แสดงความเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานและหน้าที่ของครู ให้คำแนะนำช่วยเหลือครูในการพัฒนาตนเอง

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลกระทบของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

2. ควรศึกษาภาวะผู้นำรูปแบบอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- เกศรา สิทธิแก้ว. (2560). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ณภัทรรัตน์ ศรีเจริญ. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เทวา ตั้งวานิชกพงษ์ และวัลลภา อาริรัตน์. (2556). “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น”. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปีที่ 7 ฉบับที่ 1. หน้า 54-60.
- ธวัชชัย สาครสิทธิศักดิ์. (2555). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร : สุริยวิถีสาส์น.
- บุญยงษ์ แจ่มทองกลาง. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1-4. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2555). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4.) ชลบุรี : มนตรีการพิมพ์.
- ภูมิภัทร สุวรรณศรี. (2560). ภาวะผู้นำเชิงวิถิเป้าหมายของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เรืองยศ แวดล้อม. (2556). การบริหารการศึกษา. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://lek56.edublogs.org/2014>. เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2557.

วิโรจน์ สารรัตน์. (2555). **ปัจจัยทางการบริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้.**

กรุงเทพมหานคร : ทิพย์วิสุทธิ.

วีระศักดิ์ ลั่นสี. (2557). “การพัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน”. วารสารบัณฑิตศึกษา. ปีที่ 11 ฉบับที่ 54. หน้า 193-200.

ศศิวิมล สุขทนารักษ์. (2554). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.**

สมหวัง อาลัยญาติ. (2551). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.**

สัมมา ธนินัย. (2556). **ภาวะผู้นำของผู้บริหาร. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : ข้าวฟ่าง. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. (2562). รายงานสรุปผลการประเมินคุณภาพภายในกรอบสาม. เชียงราย : เชียงราย.**

สุพิช จุกกลาง. (2550). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการทำงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.**

สุวรรณ เทพประสิทธิ์. (2555). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบวิถีทาง-เป้าหมายของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.**

House, R.J. & Mitchell, R.R. (1974). “Path-goal theory of leadership.” *Journal of Contemporary Business*. Vol. 3. pp 81-97.